

WPROWADZENIE

„Biblioteka Teologii Stosowanej” (BTS) to czasopismo przedstawiające teologiczne i interdyscyplinarne perspektywy wolności w kontekście wiary i religii we współczesnym świecie. Wersja elektroniczna artykułów (w formacie PDF) jest umieszczana na stronie internetowej UCBWR UKSW w Warszawie <https://centrumwolnosci.uksw.edu.pl/>.

BTS to periodyk Uniwersyteckiego Centrum Badań Wolności Religijnej UKSW w Warszawie, otwarty na głosy i stanowiska ze wszystkich dyscyplin teologii i religioznawstwa oraz innych odpowiednich dyscyplin na uniwersytetach europejskich, co stwarza możliwości szerszego oglądu danego zagadnienia. Czasopismo zachęca do dialogu a także angażuje się w dyskusje akademickie z teologami innych Kościołów chrześcijańskich oraz badaczami wywodzącymi się z innych tradycji religijnych i kulturowych. W przeciwieństwie do wielu innych czasopism akademickich, BTS nie skupia się na dyscyplinach ani tematach, ale publikuje artykuły na różne tematy i teorie dotyczące źródeł, historii i światopoglądów wspólnot wyznaniowych. W ślad za konstytucją duszpasterską *Gaudium et spes* Soboru Watykańskiego II poszukuje odpowiednich sposobów świadczenia prawdy i przekazywania doktryn teologicznych wszystkim ludziom.

Redaktorzy są zdania, że teologia powinna odpowiadać na znaki czasu, dlatego też chcieliby, aby czasopismo podejmowało dyskusję m.in. na temat współczesnego ateizmu, różnorodności religijnej, religii i technologii, wzrostu fundamentalizmu religijnego oraz globalizacji. Autorzy są zaproszeni do włączenia się w refleksję akademicką nad współczesnymi zagadnieniami dotyczącymi Boga i człowieczeństwa.

BTS to międzynarodowe, recenzowane czasopismo akademickie o otwartym dostępie, które przyjmuje artykuły napisane w języku polskim i angielskim dotyczące religii w jej różnych formach i aspektach: historycznym, teologicznym, socjologicznym, psychologicznym i innych. Artykuły są pisane przez badaczy reprezentujących różne poglądy religijne. Autorzy przedstawiają swoje badania dotyczące dawnych tradycji religijnych, a także nowych ruchów religijnych. Celem czasopisma jest promowanie międzynarodowego

i interdyscyplinarnego dialogu w obszarze teologii i religioznawstwa, jak i prezentowanie badań naukowych związanych z najbardziej aktualnymi problemami teologii stosowanej w kraju i na świecie.

Do tego jedyne w swoim rodzaju czasopisma piszą nie tylko największe nazwiska teologii katolickiej, ale także nowe i ekscytujące głosy z całego świata. Jest to czasopismo zakorzenione w dziedzictwie katolickim, otwarte na inne tradycje chrześcijańskie i wyznania światowe. „Biblioteka Teologii Stosowanej” jest czasopismem recenzowanym, w którym obowiązuje procedura podwójnej ślepej recenzji przez naukowców określonych w temacie artykułu.

W czasopiśmie dotychczas wprowadzono dwa działy: 1) *Artykuły* (najobszerniejszy), 2) *Recenzje*. W 2023 roku struktura czasopisma uległa rozszerzeniu o dział trzeci *Informacje bibliograficzne*. Numer drugi przynosi dziewięć artykułów. Ksiądz Jan Przybyłowski omawia problematykę znaku czasu w perspektywie praktyki miłości ewangelicznej. Jest to studium z zakresu teologii stosowanej. Autor stwierdza, że odczytanie znaków czasu wymaga uwzględnienia prawdy objawionej, której pełnym przekazem jest Ewangelia. Kościół, który jest powołany przez Chrystusa do głoszenia Ewangelii, powinien współpracować ze światem w realizacji nowego przykazania miłości. Ta współpraca powinna prowadzić do jedności, której ostatecznym celem jest zbawienie wszystkich ludzi (s. 11–29). Ksiądz Marcei Ryszard Gęśła przedstawia koncepcję naśladowania Chrystusa w realizacji ślubów zakonnych, które składa osoba konsekrowana jako Boży dar w sposób nieskrępowany i wolny od jakiegokolwiek przymusu (s. 30–40). Ksiądz Krzysztof Mętlewicz porusza kwestię dwóch fundamentalnych zasad życia chrześcijańskiego: prawdy i wolności w ujęciu Josepha Ratzingera/Benedykta XVI (s. 41–57). Celem artykułów Pauliny Jabłońskiej jest omówienie przepisów prawa kanonicznego dotyczących wolności sumienia i wyznania osoby małoletniej w Polsce (s. 58–91) oraz analiza regulacji prawnych dotyczących przerywania ciąży w prawie polskim i prawie kanonicznym (s. 92–107). Mira Jankowska przedstawia autorską koncepcję warsztatów, które łączą interdyscyplinarną teorię z praktyką pracy własnej – poznawaniem siebie w działaniu (s. 108–124). W numerze znajdziemy artykuł ks. Adama Kłonowskiego, który jest próbą wskazania sposobów zachowania wolności pomimo wysoce prosperujących baniek filtrujących i informacyjnych, w których został zamknięty człowiek, ograniczony do własnego wyobrażenia świata (s. 125–141). Należy także odnotować artykuł ks. Ryszarda Sawickiego prezentujący biblijne aspekty migracji i uchodźstwa oraz

społeczne nauczanie Kościoła w tym zakresie (s. 142–161). Troska księdza Kazimierza Sołowiowa o rozwój polskiej kultury została zaprezentowana w artykule księdza Władysława Wyszowadzkiego (s. 162–176). W artykule omówiono także duchowy patronat nad ludźmi kultury, ze szczególnym uwzględnieniem parafialnych artystów.

W dziale recenzji umieszczono wprowadzenie do recenzji raportu *Analiza uwarunkowań postaw antykatolickich i przyzwolenia na nie w Polsce*, autorem którego jest Paweł Szuppe. Prezentowany raport pogłębia dotychczasowe analizy i pozwala szeroko spojrzeć na zjawisko antykatolicyzmu. Waldemar Urbanik i Krzysztof Wielecki są autorami recenzji wspomnianego powyżej raportu badawczego sporządzonego przez Jarosława Przeperskiego dla Uniwersyteckiego Centrum Badań Wolności Religijnej UKSW w Warszawie. Waldemar Urbanik zwraca uwagę na daleko idące urefleksyjnienie zarówno na etapie opracowania modelu teoretyczno-metodologicznego procesu wyjaśniania, jak i procesu wnioskowania weryfikacyjnego. Cenne w jego opinii jest precyzyjne zuniifikowanie procesu badawczego w różnorodnych, ale też i koherentnych paradygmatach teoretycznych i modelach metodologicznych przyjętych na gruncie nauk społecznych a zweryfikowanych empirycznie w badaniach nad zagadnieniem dyskryminacji wyznaniowej. Urbanik stwierdza, że recenzowane opracowanie jest ważkim poznawczo i wytyczającym nowe, potencjalnie ciekawe obszary eksplanacji zagadnień związanych ze zjawiskiem dyskryminacji wyznaniowej. Krzysztof Wielecki zwraca uwagę, iż recenzowany tekst zajmuje się realnymi problemami o wielkim znaczeniu społecznym, które w formie kryminalnej jest na razie marginalne, ale wzrastające, a w życiu codziennym jest niezwykle powszechnym, dokuczliwym, naruszającym podstawy wolności obywatelskiej zjawiskiem. Autor recenzji szczególnie chce podkreślić wysoki poziom teoretyczny (teorie średniego zasięgu) i metodologiczny.

W czasopiśmie zaprezentowano także recenzję książki *Kardynał Stefan Wyszyński Prymas Polski a Skierniewice i ziemia skierniewicka*, gdzie prymas Wyszyński został ukazany w szerszym kontekście, tak kościelnym jak i religijnym. Jednocześnie – narodowym oraz społecznym i kulturowym, a w pewnym sensie polityczno-narodowym. Rozważania recenzyjne ks. prof. Władysława Wyszowadzkiego dotyczą również drugiej monografii – bp. Andrzeja Franciszka Dziuby pt. *Pasterz. Kard. Józef Glemp – Dzieje życia od narodzin do roku 1981*, w której autor kreśli interesujący obraz kard. J. Glempla z czasów przed objęciem przez niego posługi prymasa Polski w 1981 r., po kard. Stefanie Wyszyńskim, dziś błogosławionym. Poszczególne karty tej

książki z niezwykłą wartkością swej narracji ukazują ciekawe i mniej znane okresy *curriculum vitae*. Szczególnie znaczącą okolicznością jest fakt, „iż z tekstem publikacji zapoznał się sam Prymas Polski. Sam naniósł pewne korekty i dodał uzupełnienia”, co nadaje tej książce specyficzny charakter.

W dziale *Informacje bibliograficzne* umieszczono bibliografię autorstwa Pawła Szuppe przydatną do studium wolności religijnej.

Podsumowując, możemy z pewną dozą optymizmu stwierdzić, że wszystkie te elementy składają się na efekt w postaci interesującej i „wciągającej” lektury, której Państwu w imieniu Redakcji i swoim własnym życzę.

Paulina Jabłońska